

Nr 156.

Av herr **Lindhagen**, om *åvägabringande av undersökning i vad mån inom olika ämbetsverk vid befordran godtyckligt toges hänsyn till sökandes ålder, oavsett duglighet och behov av arbetsförtjänst.*

Inom ämbetsverken har på senare tider börjat här och var göra sig gällande en viss sortering av tjänstemännen efter ålder och särskilt gäller detta de kvinnliga tjänstemännen. Inom huvudstadens kommunalförvaltning har det sålunda gått därhän, att i gällande arbetsvillkor finnes bestämt i stort sett, att personer som uppnå 30-årsålder ej kunna få befordran till ordinarie befattning utan särskilt tillstånd för undantagsfall. Däremot gäller inget sådant villkor för antagandet till extra tjänsteman, varav följden kan bliva, att den som tjänstgjort längre som extra står avstängd från vidare befordran, då möjlighet att vinna ordinarie plats erbjuder sig. Mot denna ordning har gjorts erinringar på sista tiden och förslag även väckts om dess avskaffande.

Inom statens verk och inrättningar finnes ingen sådan allmän föreskrift meddelad. Men då å andra sidan inget uttryckligt hinder synes resa sig emot en liknande gradering, har man i vissa verk och däribland även på endast vissa avdelningar godtyckligt börjat tillämpa efter eget tycke en liknande sortering. Så vitt jag kunnat finna spelar även här 30-årsgränsen in såsom avgörande antingen så, att den uppställas såsom gräns för *antagande till extra tjänsteman eller extra tillfällig tjänstgöring* eller ock såsom i huvudstaden för befordran till ordinarie tjänst.

Denna ordning är även här, enligt min uppfattning, stridande mot de gudomliga lagarna. Människorna ha befogenhet att få arbete och livsuppehälle, oavsett vilken ålder de innehava. Det är ett mycket stort missförhållande, att arbetstillfällen försvåras, i den mån de sökande överskrida ungdomsåren. I samma grad som staten själv vidgar sin verksamhet som arbetsgivare och således slår under sig tillgängliga

arbetsområden, vidgas också plikten för staten att se till att medborgarna kunna få sitt uppehälle utan hänsyn till åldersgräns. Särskilt behjärtansvärt, om man över huvud taget är befogad att här göra några åtskillnader, ställer sig den nödställda belägenhet, vari änkor nu råka efter mannens fränfälle. Man kan ju förstå att svårigheter uppstå med pensionering och dylikt, vilket lär vara grunden förnämligast till ifrågasvarande åldersgräns. Men dylika svårigheter måste lösas icke genom åtskilliga människors uthungring utan på ett människovärdigt sätt.

Härtill kommer att dylika förfoganden ej böra få ifrågakomma inom de särskilda ämbetsverken, så länge ej i författningarna lämnas någon föreskrift härom. Allra minst kan det vara lämpligt, att olika ämbetsverk, eller olika överordnade inom samma verk, förfara än på det ena och än på det andra sättet.

Det hemställes alltså,

att riksdagen ville hos regeringen anhålla om undersökning, i vad mån inom olika ämbetsverk vid befordran till extra eller ordinarie befattning godtyckligt tages hänsyn till sökandens ålder oavsett duglighet och behov av arbetsförtjänst, samt vidtaga de åtgärder och föreskrifter, som för avhjälpande av ett sådant missförhållande kunna vara erforderliga.

Stockholm den 31 januari 1921.

Carl Lindhagen.